

Javni poziv za poticanje audiovizualnih djelatnosti i stvaralaštva – kategorija proizvodnje eksperimentalnog filma u 2025. godini – 2. rok; 11. 9. 2025.

Obrazloženje

Branka Benčić, umjetnička savjetnica za eksperimentalni film

Na drugi rok Javnog poziva za poticanje proizvodnje audiovizualnih djela u kategoriji eksperimentalnog filma u 2025. godini pristiglo je ukupno četrnaest (14) prijava. Sve su prijave zadovoljile formalne uvjete i ušle u razmatranje. Od četrnaest prijavljenih projekata, dva (2) su prethodno bila prijavljivana na isti javni poziv, u kategoriji eksperimentalnog filma.

U okviru svih radova pristiglih na javni poziv zastupljen je širok spektar kreativnih i umjetničkih pozicija, žanrova i interesa: od društvenog angažmana, eksperimenta s dokumentarnim, filmskih eseja, sve većeg interesa za teme ekologije i prirode, preko različitih oblika vizualnih istraživanja, korištenja različitih oblika produkcije i reprodukcije medijskih slika i medijskih eksperimenata, do individualnih priča, autorefleksivnosti, te interesa za znanstveno-fantastične teme i distopijske scenarije. Od 14 prijava, 6 je prijedloga kojima su autorice žene.

Pri odlučivanju razmatrala sam prema kriterijima Javnog poziva kvalitetu i jasnoću prijave, konceptualizaciju projekta iz koje je moguće razaznati osnovne ideje i polazišta filma i metodologiju rada; promišljanje medija, kvalitetu i razrađenost vizualnih referenci, svijest o kontekstu – povijesti eksperimenata u mediju filma ili videa, i suvremenim kretanjima u filmskoj umjetnosti, izvedivost projekta u okviru operativnog i financijskog plana, plan promocije i distribucije, te procjenu relevantnosti teme/projekta u kontekstu suvremene audiovizualne produkcije.

Za sufinanciranje je odobreno pet (5) projekata u ukupnom iznosu 190.000 EUR.

Nekoliko odabranih filmova zajednički karakterizira činjenica da polaze od istraživanja utemeljenih u različitim teorijskim pristupima stvarajući kontekstualno gust, ponekad hermetičan narativ, usmjeren na relevantne društvene teme, inovaciju medijskog izraza, a elaboriraju zanimljive konceptualne procedure i metode rada. Potencijalno kompleksni i zahtjevni radovi, stvaraju diskurzivne i intelektualne prostore koji su vizualno dojmljivi i traže pažnju angažiranog gledatelja.

Radi se o sljedećim projektima:

Damir Očko: Dicta III (40.000 EUR, produkcija Izvan fokusa d.o.o.); Vladislav Knežević: UY Scuti (36.000 EUR, produkcija Filmska udruga Šuma); Bruno Pavić: Svilaja (25.000 EUR, produkcija Imber Film); Nicole Anne Marie Hewitt: Međuzona (50.000 EUR, produkcija Studio Pangolin), Marko Gutić Mižimakov: Zvijezda Strijelca A (39.000 EUR, produkcija Kolektiv za razvoj, istraživanje i propitivanje queer kulture - queerANarchive).

Damir Očko jedan je od međunarodno najaktivnijih i najpriznatijih suvremenih hrvatskih vizualnih umjetnika koji rade s različitim oblicima pokretnih slika. Očko predlaže treći i posljednji eksperimentalni film ***Dicta III (Finale)***, kojim zaokružuje trilogiju Dicta. *Dicta III* je bajkovita vizualna društvena alegorija naglašene sceničnosti i pažljivo konstruiranih elemenata i filmskih slika. Vjeran vizualnom jeziku i umjetničkim postupcima Očko još jednom stvara vizualno i konceptualno kompleksno djelo sastavljeno od različitih filmskih i umjetničkih elemenata (performans, glazba, zvuk, scenografija). Aktivan i prisutan na međunarodnoj sceni, Očkov rad ostvaruje vidljivost u galerijskom i filmskom kontekstu.

Eksperimentalni filmski esej ***UY Scuti Vladislava Kneževića*** bavi se specifičnom logistikom percepcije. Prepoznatljivim rukopisom Knežević gradi film skokovite fragmentarne strukture kao povijesno medijsko putovanje koristeći slike različitog porijekla unutar kojih intervenira upotrebom različitih audiovizualnih postupaka i tehnika, stvarajući kompleksan kontekstualni i medijsko – tehnološki rad fokusiran na režime gledanja kroz fragmente reprezentacije suvremenog svijeta, služi kao upozorenje na galopirajuću militarizaciju društva.

Dugometražni dokumentarno-eksperimentalni film krajolika **Brune Pavića** ***Svilaja***, bilježi uvjete života u ruralnim naseljima podno planine Svilaje, koje autor pretače u poetsko istraživačku formu. Bilježenje krajolika, stanovnika i njihovih dnevnih rutina, skromnih materijalnih i infrastrukturnih uvjeta, slike okoliša, transformacije prirode, zatim odnos prostora i vremena, povijesti ili mitologije, interes za društvena i egzistencijalna pitanja, teme identiteta, ekosustav i suživot ljudi i prirode, te umijeće povezivanja lokalnog s univerzalnim, otvaraju slojeve i vizure u tihim gestama empatije i posvećenosti.

Filmski esej ***Međuzona Nicole Anne Marie Hewitt*** nadovezuje se na Vremeplovke, i predstavlja riječima autorice *spekulativno eksperimentalni putopis kroz povijest, sadašnjost i moguće budućnosti*. Proces rada koji spaja udaljeno i neočigledno otvara prostor eksperimentu koji hrabro i autentično ugrađuje ideju neizvjesnog. Kroz gustoću referenci i konteksta, različite materijale i postupke, slike različitog porijekla, odjeke mitologije, hauntologije, feministički rakurs ženskih pozicija, ovaj film zahtijevat će pažnju angažiranog promatrača kako bi dešifrirao slojeve cjeline.

Zvijezda Strijelca A Marka Gutića Mižimakova, putpisni, znanstveno-fantastični eksperimentalni gay film, navigira između različitih elemenata. Kroz odnose slike, zvuka i teksta film se gradi na složenoj kolažnoj strukturi različitih oblika reprezentacije, od tehnologija produkcije i reprodukcije slika, izvedbe, zvuka i glasa, te obilježja prostora interijera i eksterijera, kao i modela reprezentacije samih protagonista. Radnja prati dvojicu likova, astronaute koji putuju do crne rupe u središtu galaksije a strukturira se kroz njihov dijalog. Kroz žanr SF putopisa eksperiment donosi višestruko hibridno djelo dojmljive vizualnosti i bogate referencijalnosti.